

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

JENNIFER
EGAN

Manhattan Beach

ROMAN

TRADUCERE DIN ENGLEZĂ DE
PAUL SLAYER GRIGORIU

literary FICTION

Ajunsese să dea cu mașina la casa domnului Styles când Anna și-a dat seama că tatăl ei era neliniștit. La început, fusese mai atentă la drum, plutind pe Ocean Parkway ca și cum s-ar fi îndreptat spre Coney Island, deși trecuseră patru zile de la Crăciun și era mult prea frig pentru plajă. Apoi, casa în sine: un palat din cărămizi aurii, cu două etaje, ferestre de jur împrejur și tende cu dungi verzi și galbene. Era ultima casă de pe strada înfundată care ducea la mare.

Tatăl ei a tras mașina Model J lângă bordură și a oprit motorul.

- Toots, a spus, nu te uita chiorâș la casa domnului Styles.
- Bineînțeles că n-o să mă uit chiorâș la casa lui.
- Asta faci acum.
- Nu, a spus ea. Îmi mijesc ochii.
- Asta înseamnă să te uiți chiorâș, a spus el. Tocmai ai dat definiția.
- Nu și pentru mine.
- S-a întors brusc spre ea.
- Nu te uita chiorâș!

Atunci și-a dat seama. L-a auzit înghițind în sec și a simțit că i se strânge stomacul de îngrijorare. Nu era obișnuită să-l vadă pe tatăl ei agitat. Distras, da. Gânditor, cu siguranță.

— De ce nu-i place domnului Styles să te uiți chiorâș? a întrebat.

- Nimănui nu-i place.
- Nu mi-ai spus asta până acum.
- Vrei să mergi acasă?

— Nu, mulțumesc.

— Pot să te duc acasă.

— Dacă mă uit chiorâș?

— Dacă-mi provoci durerea de cap care începe să mă ia.

— Dacă mă duci acasă, a spus Anna, vei fi în foarte mare întârziere.

S-a gândit că ar putea să o pălmuiască. O mai făcuse o dată, după ce ea dăduse drumul unui șuvol de înjurături pe care le auzise în port, iar mâna lui îi găsise obrazul pe nevăzute, ca un bici. Umbra acelei palme încă o urmărea pe Anna, făcând-o în mod ciudat să fie mai îndrăzneață, ca și cum ar fi sfidat-o.

Tatăl ei s-a frecat pe mijlocul frunții, apoi a ridicat privirea. Nu mai era agitat — îl vindecase ea.

— Anna, a spus. Știi ce trebuie să faci pentru mine.

— Bineînțeles.

— Fii fermecătoare, aşa cum ești tu, cu copiii domnului Styles, cât vorbesc eu cu el.

— Știam asta, tati.

— Sigur că știai.

A coborât din Model J cu ochii larg deschiși și lăcrimând de la soare. Fusese mașina lor până când se prăbușise bursa. Acum era a sindicatului, care i-o împrumuta tătălui ei ca să rezolve treburile sindicatului. Annei îi plăcea să meargă cu el când nu era la școală — la pistă de curse, la mic dejunuri de împărtășanie și la evenimente bisericesti, în clădiri de birouri unde lifturile îi transportau către etajele de sus, din când în când chiar la câte un restaurant. Dar niciodată într-o casă particulară ca aceasta.

Le-a deschis doamna Styles, care avea sprâncene impecabil pensate, ca o vedetă de cinema, și o gură lungă, rujată lucios. Obișnuită să-și socotească propria mamă mai drăguță decât orice femeie pe care o întâlnea, Anna a rămas descumpănătă de far-mecul izbitor al doamnei Styles.

— Speram să o cunosc pe doamna Kerrigan, a spus doamna Styles cu voce răgușită, ținând în mâna ei mâna domnului Kerrigan.

La care el a răspuns că fiica lui mai mică nu se simțise bine în acea dimineață și soția rămăsese acasă cu ea, s-o doftoricească.

Nici urmă de domnul Styles.

Politicos, dar — spera ea — fără a-și arăta groaza, Anna a acceptat un pahar cu limonadă de pe o tavă de argint adusă de o servitoare negresă îmbrăcată în uniformă albastru-deschis. În luciu puternic al podelei de lemn din holul de la intrare, a prins cu coada ochiului reflecția propriei rochii roșii, cusută de mama ei. Dincolo de ferestrele camerei de zi alăturate, marea vuia sub soarele slab de iarnă.

Fiica doamnei Styles, Tabatha, avea doar opt ani — cu trei mai puțin decât Anna. Cu toate acestea, Anna s-a lăsat condusă de mâna la „camera copiilor“, aflată jos — o încăpere dedicată exclusiv jocului, plină de o cantitate șocantă de jucării. O inspecție rapidă a scos la iveală o păpușă, mai mulți Ursuleți mari și un căluț-balansoar. În camera copiilor era o „dădacă“, o femeie pistriuță, cu voce răgușită, a cărei rochie de lână se sforța, ca un raft de cărti supraîncărcat, să-i țină în frâu bustul masiv. Anna a presupus, după fața lată și ochii vioi, că Dădacă era irlandeză și a simțit că riscă să-i citească gândurile. S-a hotărât să păstreze distanță.

Doi băieți — gemeni sau cel puțin interschimbabili — se chinuiau să asambleze șinele unui trenuleț electric. În parte pentru a evita pe Dădacă ce respingea rugămintile de ajutor ale băieților, Anna s-a ghemuit lângă fragmentele disparate, oferindu-și serviciile. Simțea logica părților metalice în vârful degetelor; îi era atât de ușor, încât nu putea să se gândească decât că ceilalți nu-și dădeau cu adevărat silință. Ceilalți doar se uitau, lucrând la fel de inutil când asamblezi lucrurile ca a studia un tablou pe pipăite. Anna a fixat piesa care le dădea bătăi

de cap băieților și a mai luat câteva din cutia proaspăt deschisă.
Respe Era un tren Lionel, cu șinele de o calitate evidentă din forță cu care se îmbinau. În timp ce lucra, Anna arunca din când în când câte o privire către păpușa aflată în capătul unui raft. Își dorise cu atâtă violență una cu câțiva ani în urmă, încât disperarea ei părea să se fi desprins și să fi rămas înăuntrul ei. Era straniu și dureros să descopere această dorință veche acum, în acest loc.

Tabatha își legăna noua păpușă primită de Crăciun, o Shirley Temple în haină de blană de vulpe. Privea, în transă, cum Anna asambla șinele de tren ale fraților ei.

— Unde stai? a întrebat.
 — Nu departe.
 — La plajă?
 — Lângă.
 — Pot să vin la tine acasă?
 — Sigur că da, a spus Anna, îmbinând șinele cu aceeași viteză cu care i le dădeau băieții.
 Aproape că terminase o formă de opt.
 — Ai frați? a întrebat Tabatha.
 — O soră, a spus Anna. Are opt ani, ca tine, dar e rea. Fiindcă e foarte drăguță.

Tabatha a părut îngrijorată.
 — Cât de drăguță?
 — Extrem de drăguță, a spus Anna cu un aer grav, apoi a adăugat:

— Seamănă cu mama noastră, care a dansat în Follies. A devenit imediat conștientă cât de greșit era să se laude așa. *Nu te apuca niciodată să spui ceva decât când nu ai de ales, îi răsună în minte vocea tatălui ei.*

Prânzul a fost servit de aceeași servitoare negresă pe o masă din camera de joacă. S-au așezat ca adulții pe scăunele lor, cu șervețe de pânză în poală. Anna s-a uitat de mai multe ori la păpușă, căutând un pretext să o ia în brațe fără să recunoască

ce mult o interesa. Dacă ar fi putut măcar să o simtă în brațe, ar fi fost mulțumită.

După prânz, ca recompensă pentru că se purtaseră frumos, Dădaca i-a lăsat să se înfodească în haine și pălării și s-o tulească pe o ușă din dos de-a lungul unei cărări care ducea din spatele casei domnului Styles către o plajă privată. Un arc lung de nisip acoperit de un strat de zăpadă cobora spre mare. Anna fusese în port iarna, dar niciodată pe plajă. Valuri minunate se ridicau sub straturile de gheăță care se crăpau când călca pe ele. Pescărușii strigau și plonjau în vântul rebel, cu burțile de un alb imaculat. Gemenii își luaseră cu ei pistoale cu laser tip Buck Rogers, dar vântul le transforma împușcăturile și prăbușirile în pantomimă.

Anna a privit marea. Avea un sentiment, cum stătea așa, pe țărmul ei: o îmbinare electrică de atracție și groază. Ce ar fi ieșit la iveală dacă toată apa dispărcea deodată? Un peisaj de obiecte pierdute: vapoare scufundate, comori ascunse, aur și pietre prețioase și brățara care-i căzuse de la încheietura mâinii într-un canal. *Cadavre*, adăuga mereu tatăl ei, râzând. Pentru el, oceanul era un pustiu.

Anna s-a uitat la Tabby, care tremura lângă ea, și a vrut să-i spună ce simțea. Adesea era mai ușor să le spui lucruri străinilor. În loc de asta, a repetat ce spunea mereu tatăl ei în fața unui orizont gol:

— Nu se vede niciun vapor.
 Băieții își târau pistoalele cu laser spre valurile care se spărgeau de mal, cu Dădaca găfăind în urma lor.
 — Nu vă apropiati de apă, Phillip, John-Martin! a ţuierat ea cu o forță uimitoare. Ati înțeles?
 I-a aruncat o privire dură Annei, care îi dusese acolo, și i-a mânat pe gemeni spre casă.
 — Ți se udă pantofii, a spus Tabby, printre dinții care-i clănțăneau.

— Oare să-i scoatem? a întrebat Anna. Ca să simțim frigul?
 — Nu vreau să-l simt!
 — Eu, da.

Tabby a privit cum Anna desfăcea curelele pantofilor negri de lac pe care îi împărtea cu Zara Klein, fata de jos. Și-a scos ciorapii de lână, apoi și-a adâncit picioarele albe, osoase, prea lungi pentru vîrsta ei, în apa înghețată. Fiecare dintre ele a trimis către inimă o senzație agonizantă, parte din care era o flacără de durere neașteptat de plăcută.

— Cum e? a chirăit Tabby.
 — Rece, a spus Anna. Cumplit, cumplit de rece.

S-a străduit din toate puterile să nu dea înapoi în mod vizibil, iar rezistența i-a sporit surescitarea ciudată. A aruncat o privire spre casă și a văzut doi bărbați în pardesiuri închise la culoare pe cărarea pietruită, dincolo de nisip.

— Aceia sunt tatii noștri?
 — Lui tati îi place să discute afaceri afară, a spus Tabby.

Depart de urechile iscoditoare.

Anna simțea o compasiune binevoitoare față de Tânără Tabatha, exclusă de la discuțiile de afaceri ale tatălui ei, în timp ce ea avea voie să asculte oricând voia. Nu auzea mare lucru. Sarcina tatălui ei era să transmită salutări sau urări de bine de la oamenii din sindicate către alții oameni care le erau prieteni. Aceste salutări includeau un plic, uneori un pachet, pe care uneori le ducea undeva sau le primea — n-ai fi observat dacă nu erai atent. De-a lungul anilor, vorbise o grămadă cu Anna fără să știe că vorbea, iar ea auzise fără să-si dea seama că asculta.

A rămas surprinsă de modul familiar, vioi în care tatăl ei stătea de vorbă cu domnul Styles. Părea să fie prietenii. După toate acestea.

Bărbații au schimbat direcția și au luat-o prin nisip spre Anna și Tabby. Anna a ieșit grăbită din apă, dar își lăsase pantofi prea departe ca să-i poată încălța la timp. Domnul Styles

era mai mare decât tatăl ei, un bărbat impunător cu părul negru dat cu briantină ieșit de sub marginea părăriei.

— Spune-mi, asta este fiica ta? a întrebat. Face față temperaturilor arctice fără să aibă măcar o pereche de ciorapi.

Anna a simțit că tatăl ei era nemulțumit.

— Ea este, a răspuns el. Anna, spune-i bună ziua domnului Styles.

— Încântată să vă cunosc, a spus ea, strângându-i mâna cu putere, cum o învățase tatăl ei, și având grija să nu mijească ochii când a ridicat privirea spre el.

Domnul Styles era mai Tânăr decât tatăl ei, fără umbre sau cute pe față. Avea o anume vioiciune, o tensiune viguroasă, perceptibilă chiar și prin pardesiul umflat. Părea să aștepte ceva la care să reacționeze sau care să-l amuze. În acest moment, acel ceva era Anna.

Domnul Styles s-a lăsat pe vine lângă ea, în nisip, și a privat-o direct în față.

— De ce ești în picioarele goale? a întrebat. Nu simți frigul sau te dai mare?

Anna nu avea un răspuns pregătit. Nu era niciuna dintre cele două; mai degrabă un impuls de a o ține pe Tabby uimită și nedumerită. Dar nici asta nu a reușit să articuleze.

— De ce m-aș da mare? a spus. Am aproape doisprezece ani.

— Bun, și cum e?

A simțit mentă și alcool în respirația lui, chiar dacă bătea vântul. Și-a dat seama brusc că tatăl ei nu-i auzea.

— Doare numai la început, a spus. După o vreme nu mai simți nimic.

Domnul Styles a rânit, de parcă replica ei fusese o mină a cărei prindere îi provocase o placere fizică.

— Cuvinte de învățătură, a spus, apoi s-a ridicat din nou la înălțimea lui imensă. E puternică, a remarcat el spre tatăl Annei.

Tatăl ei i-a evitat privirea.

Domnul Styles și-a scuturat nisipul de pe pantalonii plisați și s-a întors ca să plece. Epuizase momentul și era în căutarea următorului.

— Sunt mai puternici decât noi, l-a auzit spunându-i tată-lui ei. Norocul nostru că nu știu.

Anna s-a gândit că s-ar putea întoarce să o privească, dar părea să fi uitat.

Dexter Styles a simțit cum nisipul i se strecuă în pantofii Oxford în timp ce se opinea înapoi pe cărare. Era absolut sigur că îndărjirea pe care o simțise la Ed Kerrigan rodise în toată splendoarea ei în fiica cu ochi negri. Asta dovedea ce crezuse dintotdeauna: bărbații erau dați de gol de copiii lor. Acesta era motivul pentru care Dexter făcea rar afaceri cu vreun bărbat înainte de a-i cunoaște familia. Și-ar fi dorit ca și Tabby să fi mers în picioarele goale.

Kerrigan conducea un Duesenberg Model J din '28, albastru Niagara, doavadă a gusturilor alese și a perspectivelor luminoase dinainte de criză. Avea un croitor excelent. Și totuși, omul avea ceva întunecat, ceva care intra în contradicție cu hainele și automobilul și chiar și cu felul lui deschis și îscusit de a face conversație. O umbră, un necaz. Pe de altă parte, cine nu avea un necaz? Sau mai multe?

În momentul în care au ajuns la cărare, Dexter era hotărât să-l angajeze pe Kerrigan, dacă se înțelegeau în privința unor condiții acceptabile.

— Spune-mi, ai timp să mergem să-l cunoști pe un vechi prieten de-ai meu? a întrebat.

— Sigur, a spus Kerrigan.

— Nu te așteaptă soția?

— Nu înainte de cină.

— Fiica ta? O să-și facă griji?

Kerrigan a râs.

— Anna? E specialitatea ei să-mi provoace griji.

Anna se aștepta dintr-un moment într-altul să fie chemată de pe plajă de tatăl ei, dar, în cele din urmă, Dădaca a fost cea care a venit, pufnind indignată, și le-a poruncit să treacă la căldură. Lumina se schimbă și camera de joacă părea apăsătoare și întunecoasă. Era încălzită de o sobă pe lemn. Au mâncaț biscuiți cu nuci și au privit trenulețul electric gonind pe șina în formă de opt pe care o construise Anna, cu aburi adevărați ieșind din coșul miniatural. Nu văzuse niciodată o asemenea jucărie și nici nu-și imagina cât ar putea să coste. Se săturase de această aventură. Durase mult mai mult decât vizitele lor obișnuite de socializare și rolul pe care îl juca pentru alți copii o epuizase pe Anna. Parcă trecuseră mai multe ore de când îl văzuse ultima dată pe tatăl ei. În cele din urmă, băieții au lăsat trenul mergând și s-au dus să se uite la cărți cu imagini. Dădaca ațișise într-un balansoar. Tabby stătea întinsă pe un covor împletit, cu noul ei caleidoscop îndreptat spre lampă.

Pe un ton neutru, Anna a întrebat:

— Pot să-ți iau în brațe păpușa?

Tabby a consumțit vag, iar Anna a luat păpușa cu grija din răst. Păpușile de acest fel erau de patru dimensiuni, iar aceasta era a doua dintre cele mici — nu bebelușul nou-născut, ci un bebeluș un pic mai mare, cu ochi albaștri speriați. Anna a întors păpușa spre ea. În mod vizibil, exact așa cum promiteau reclamele din ziar, irișii albaștri au alunecat spre colțul ochilor, ca și când ar fi privit-o pe Anna. A simțit un val de bucurie pură

care aproape a făcut-o să râdă. Buzele păpușii formau un „O” perfect. Sub buza de sus erau pictați doi dinți albi.

Ca și cum ar fi simțit căt de încântată era, Tabby a sărit în picioare.

— Ti-o dau ţie! a strigat. Nu mă mai joc deloc cu ea.

Anna a procesat impactul ofertei. Cu două Crăciunuri în urmă, când își dorise în mod atât de acut păpușă, nu îndrăznise să-o ceară — vapoarele nu mai veneau, iar ei nu mai aveau bani. Acum dorința fizică extremă pe care o simțea pentru păpușă i-a provocat un spasm, tulburând înțelegerea profundă a faptului că, evident, trebuia să refuze.

— Nu, mulțumesc, a spus în cele din urmă. Am una mai mare acasă. Voiam doar să văd cum e cea mică.

Cu un efort suprem, s-a forțat să pună păpușă la loc pe raft, cu mâna pe un picior de cauciuc, până când a simțit privirea Dădacei asupra ei. Mimând indiferența, a întors capul. Prea târziu. Dădaca văzuse și știa. Când Tabby a ieșit din cameră, cheamată de mama ei, Dădaca a luat păpușă și i-a aruncat-o Annei.

— Ia-o, dragă, a șoptit înverșunată. Nu-i pasă — are mai multe jucării decât îi trebuie. Toți au.

Anna a ezitat, pe jumătate convinsă că ar putea exista o cale de a lua păpușă fără să afle nimeni. Dar simplul gând la reacția tatălui ei a făcut-o să reacționeze mai dur.

— Nu, mulțumesc, a spus rece. Oricum sunt prea mare pentru păpuși.

Fără a arunca nicio privire în spate, a ieșit din camera de joacă. Dar mila Dădacei o împovărase și, în timp ce cobora scările, genunchii îi tremurau.

Văzându-l pe tatăl ei în camera de zi, Anna a rezistat impulsului de a alerga la el ca să îmbrățișeze picioarele, cum făcea de obicei. Era cu haina pe el. Doamna Styles își lua rămas-bun.

— Data viitoare, să vii cu sora ta, i-a spus Annei și a sărutat-o ușor pe obraz, lăsând în urmă o undă de parfum de mosc.

Anna a promis că o va aduce. Afară, mașina Model J lucea mat în soarele de după-amiază târzie. Fusese mai lucioasă când era mașina lor; băieții de la sindicat o curățau mai rar.

Pe când se îndepărtau de casa domnului Styles, Anna se gădea la o remarcă deșteaptă potrivită pentru a-l dezarma pe tatăl ei — dintre cele pe care le făcea spontan când era mai mică, iar râsul lui surprins era primul lucru care-i spunea că fusese amuzantă. În ultima vreme, observase adesea că încerca să regăsească o stare mai veche, de parcă o anumită prospetime sau inocență se îndepărtașe de la ea.

— Presupun că domnul Styles nu era la bursă, a spus în cele din urmă.

A chicotit și a tras-o către el.

— Domnul Styles nu are nevoie de bursă. Are cluburi de noapte. și alte lucruri.

— E la sindicat?

— O, nu! Nu are nicio legătură cu sindicatul.

Asta era o surpriză. În general, cei de la sindicat purtau pălării, iar docherii șepci. Unii, ca tatăl ei, le purtau pe amândouă, în funcție de zi. Când se îmbrăca bine, aşa cum făcuse acum, Anna nu și-l putea imagina pe tatăl ei cu un cârlig de docher. Maică-sa lua pene exotice de la munca ei cu ziua și împodobea pălăriile tatei cu ele. Îi schimbase croiala costumelor că să se potrivească și să-i ascundă silueta uscată — slabise de când nu mai veneau vapoarele și făcea mai puțin sport.

Tatăl ei conducea cu o singură mână, cu țigara prinșă între două degete aflate pe volan și cu celălalt braț în jurul Annei. S-a sprijinit de el. În cele din urmă era mereu vorba despre ei doi în mișcare, cu Anna plutind pe un val de mulțumire, adormită. A simțit un miros nou în mașină, prin fumul de țigară al tatălui ei, un miros argilos, familiar pe care nu-l putea identifica.

— De ce erai în picioarele goale, Toots? a întrebat el, după cum se aștepta.